

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Н.В. ГЕСЕЛЕВА,
к.т.н., доцент, Київський національний університет технологій та дизайну

Економетричні підходи до моделювання інноваційних процесів

У статті розглянуто проблеми економіко-математичного моделювання інноваційних процесів, що має проводитися з урахуванням специфічних форм зв'язку між факторами і результуючою ознакою (S-подібні криві), синергетичного ефекту впливу факторів, непараметричних факторів впливу зовнішнього середовища, а вибір факторів, що включаються в модель, доцільно проводити на основі оцінювання суттєвості та значущості кореляційних зв'язків.

Ключові слова: інноваційний розвиток, інноваційна діяльність, дифузія інновацій, реалізована інноваційна продукція, закономірності розвитку техніки і технологій, синергетичний ефект, S-подібна логістична крива, кореляційно-регресійний аналіз, непараметричні dummy-фактори, вагові коефіцієнти.

В статье рассмотрены проблемы экономико-математического моделирования инновационных процессов, которые должны проводиться с учетом специфических форм связи между факторами и результирующим признаком (S-образные кривые), синергетического эффекта влияния факторов, непараметрических факторов влияния внешней среды, а выбор факторов, которые включаются в модель, целесообразно проводить на основе оценивания существенности и значимости корреляционных связей.

Ключевые слова: инновационное развитие, инновационная деятельность, диффузия инноваций, реализованная инновационная продукция, закономерности развития техники и технологий, синергетический эффект, S-образная логистическая кривая, корреляцион-

но-регрессионный анализ, непараметрические dummy-факторы, весовые коэффициенты.

In article problems of economic-mathematical modeling of innovative processes are considered. They should be spent taking into account specific forms of communication between factors and a resultant indication (S-shaped curves), synergetics effect of influence of factors, nonparametric factors of influence of environment, and a choice of factors which join in model it is expedient to spend on the basis of estimation of importance and the relevance of correlation communications.

Keywords: innovative development, innovative activity, diffusion of the innovations, realized innovative production, laws of development of technics and technologies, synergetics effect, a S-shaped logistical curve, correlation-regression analysis, nonparametric dummy-factors, weight factors.

Всі країни світу дотепер переживають економічну кризу, а Світовий банк передбачає нову хвилю кризових явищ. На даний момент економіка України є дуже нестійкою, та робота підприємств має нестійкий характер.

Як свідчать східні філософи, у слова «криза» є два головні напрями: занепад і можливість. Керівництво підприємств сьогодні має не тільки утримувати ділову діяльність «на плаву», а й дивитися у майбутнє, розглядаючи потенціал діяльності підприємства. Кризові явища слід розглядати як переломний момент розвитку підприємства, що дає управлінцю можливість вивільнити скриті резерви та зробити компанію більш стабільною та конкурентоспроможною на ринку. Same

тому сьогодні актуальним є завдання аналізування діючих чинників інноваційних підприємств, які в часи «кризи» мають більше можливостей «вижити» та розвинутися, ніж стандартні підприємства.

Постановка проблеми. Об'єктом дослідження є інноваційний розвиток як визначальний чинник економічного росту економіки, предметом дослідження – економіко-математичні моделі інноваційних процесів. Методи дослідження: системний аналіз, кореляційно-регресійний аналіз, дисперсійний аналіз.

Метою даної статті є розробка підходів щодо вибору найбільш ефективних методів та інструментів аналізування факторів інноваційної діяльності та управління основними чинниками інноваційного розвитку.

Виклад основного матеріалу. Реалії сучасного розвитку економіки доводять, що основними чинниками розвитку є інновації – високі технології, нова техніка, нова організація праці і виробництва, нова мотивація підприємницької діяльності, а також можливість забезпечити високі показники економічного росту. Саме інновації забезпечують економічну стійкість мікро- і макросистем, дозволяють підвищити їх конкурентоспроможність, надають можливість підвищити експортний потенціал, розв'язати певні економічні, екологічні, соціальні проблеми.

Інноваційним є розвиток, що спирається на безупинні пошук і використання нових способів і сфер реалізації потенціалу підприємства в змінних умовах зовнішнього середовища у рамках обраної місії і прийнятої мотивації діяльності, пов'язаний з модифікацією існуючих і формуванням нових ринків збуту [3, с. 154]. Під інноваційним типом розвитку розуміється спосіб економічного зростання, заснований на постійних і систематичних нововведеннях, спрямованих на суттєве поліпшення усіх аспектів діяльності господарської системи, періодичному «перегрупуванні» сил, обумовленому логікою НТП, цілями і завданнями розвитку системи, можливістю використання певних ресурсних чинників для створення інноваційних товарів і формування конкурентних переваг.

На сьогодні законодавством визначено, що інноваційна діяльність – діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розро-

бок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг [1].

Узагальнення теоретичних та аналітико-статистичних джерел інформації дозволяє виділити групи факторів інноваційного розвитку підприємств (табл. 1). Розвиток потенціалу підприємства може забезпечити лише ефективне функціонування всіх факторів, що забезпечують інноваційний розвиток.

Закон еволюційного розвитку інновацій описується S-подібною кривою (рис. 1). Абсциса відповідає витратам часу і коштів на розвиток технологій, ордината – результатам у вигляді технічного рівня, показників якості і конкурентоспроможності, ефективності нової техніки і технології. Перша точка на S-подібній кривій характеризує появу артефакту, тобто першого зразка техніки і технології. Еволюційний розвиток технічних систем приводить до просування технології вгору по S-подібній кривій в область так званих «високих технологій». При цьому для оцінки технічного рівня або якості кожного з аналізованих видів техніки (з метою оцінки їх прогресивності, конкурентоспроможності) потрібно будувати свої, локальні S-подібні закономірності розвитку, які визначають межі вдосконалення тієї або іншої конкретної технології.

Одну з перших S-подібних закономірностей розвитку технологій отримав американець індійського походження Д. Сахал, вона надалі була доповнена S-подібними закономірностями нових технологій, що швидко розвиваються, S-подібними закономірностями зміни поколінь техніки і технологій і логістичними S-подібними закономірностями дифузії технологій за мірою насичення ринку новою продукцією. Такі S-подібні криві дозволяють виділяти області існування артефактів, проміжних технологій, високих технологій, а за точками перетину різних S-подібних кривих визначати області зародження критичних технологій, які забезпечують зміну поколінь техніки і технологій.

Останнім часом багато науковців використовують різного роду економетричні моделі для дослідження економічних процесів країн і регіонів. Так, Н. Буга, І. Тарасов [2] для побудови моделі інноваційного розвитку регіону пропонують застосовувати кореляційний аналіз для вибору та оцінювання впливу незалежних факторів на величину валового регіонального

Таблиця 1. Фактори інноваційного розвитку

Фактори	Характеристика фактора
Менеджмент	Управління підприємством, визначення його місії та основних завдань
Фінансові	Особливість здійснення економічної діяльності підприємства, забезпечення фінансування виробництва
Техніка та технологія	Здійснюють вплив на технічні та технологічні сторони інноваційної діяльності промислових підприємств
Кадрові	Компетентні та кваліфіковані кадри, програми розвитку кадрів
Інформаційні	Використання усіх можливих інформаційних ресурсів: від програмного забезпечення до комерційних пропозицій
Безпосередньо інновація	Якість, вартість, попит та пропозиція продукту
Законодавчі	Правова основа інноваційного розвитку підприємств в Україні на основі законодавчих актів та постанов
Екологічні	Вплив нових технологій, матеріалів, видів енергії на довкілля в процесі інноваційної діяльності підприємств

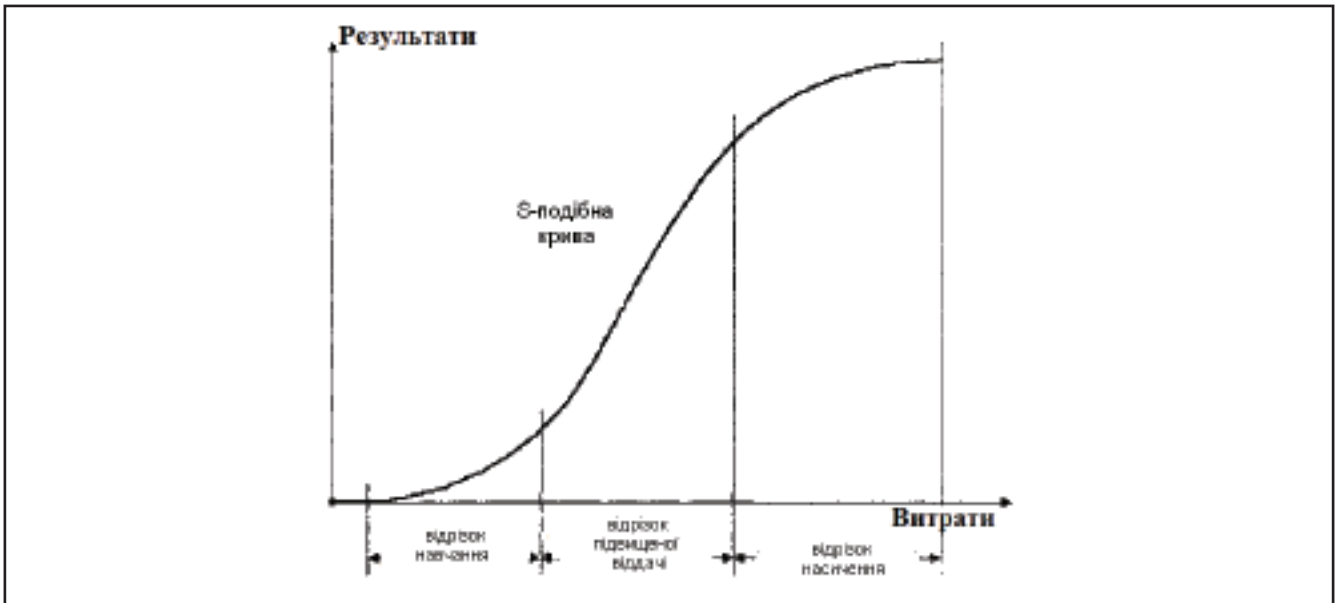

Рисунок 1. Характеристика кризових явищ на підприємстві

прибутку, отриманого в результаті інноваційної діяльності. Д. Пруненко [4], аналізуючи статистичну інформацію, розробив лінійні багатofакторні економетричні моделі, в яких незалежними змінними є: індекси інвестицій в основний капітал, інвестиції в основний капітал на одну особу тощо.

Проте використання тільки багатofакторних моделей при аналізованні інноваційної діяльності не завжди є доцільним, оскільки:

- багатofакторні моделі є адитивними, по суті, і загальний вплив факторів на регресанд є простою сумою впливів;
- з точки зору системного аналізу, в неструктурованих системах (такими є економіка країни, регіональні інноваційно-інвестиційні системи тощо) дія факторів також обумовлена впливом синергетичного ефекту і не може визначатися як проста сума факторів;
- у багатofакторних економічних моделях вага кожного із факторів вважається однаковою, що некоректно з точки зору навіть простих економічних систем (явища мультиколінеарності, гетероскедастичності, автокореляції).

У контексті побудови економетричних моделей інноваційної діяльності доцільно розглянути процес дифузії інновацій.

Однією з головних причин економічного відставання економіки України є те, що нові ідеї, підходи, технології, які активно взяті на озброєння окремими підприємствами, містами, регіонами дуже повільно поширюються у вітчизняному економічному просторі. Маючи великий потенціал, інновація, як правило, поширюється в економіці шляхом дифузії, або так званого, просторового переміщення. Поширення інновацій у різних галузях економіки також відображає логістична S-подібна крива. Вона моделює процес переходу від одного відносно стабільного стану галузі до іншого, процес радикальних змін, який супроводжує інноваційну діяльність підприємств галузі, і відображає етапи життєвого циклу інновації: зародження, дифузії і занепад. Саме ці процеси

впливають на рівень інноваційного розвитку України та її регіонів.

Дифузія інновації – це, перш за все, інформаційний процес, форма і швидкість якого залежить від потужності комунікаційних каналів, особливостей сприйняття інформації господарюючими суб'єктами, їхніх здібностей до практичного використання цієї інформації тощо. Господарюючі суб'єкти, що діють у реальному економічному середовищі, виявляють неоднакову зацікавленість до пошуку інновацій і різну здатність до їх освоєння.

Дифузія відбувається нерівномірно у часі і поділяється на періоди:

- інкубаційний період: характеризується повільною дифузіїєю, малими значеннями параметрів зростання, які могли бути досягнуті стрибкоподібно при одиничному впровадженні інновації (стадія зародження);
- період прискореної дифузії: переваги інновації помічені іншими суб'єктами підприємництва, які масово залучають інновації у виробництво. Це сприяє швидкому і значному зростанню економічних параметрів (обсягу продукції, прибутку тощо) у всіх, хто приєднався до інноваційного процесу;
- період уповільнення дифузії і насичення: характеризується сповільненим поширенням інновації, оскільки її потенціал майже вичерпано і життєвий цикл наближається до завершення;
- період витіснення: характеризується початком поширення інновації нового покоління, яка забезпечує суттєвіше зростання економічних параметрів організації, ніж попередня інновація, що вже перестала бути нею. Графічно ці процеси у вигляді логістичної кривої зображені на рис. 2. Якщо технологія знаходить нове застосування в іншій галузі (розвиток з повторним циклом), то такий стрибок може повторитися ще раз чи навіть кілька разів («гребенева крива розвитку»), але стадія затухання неодмінно настає.

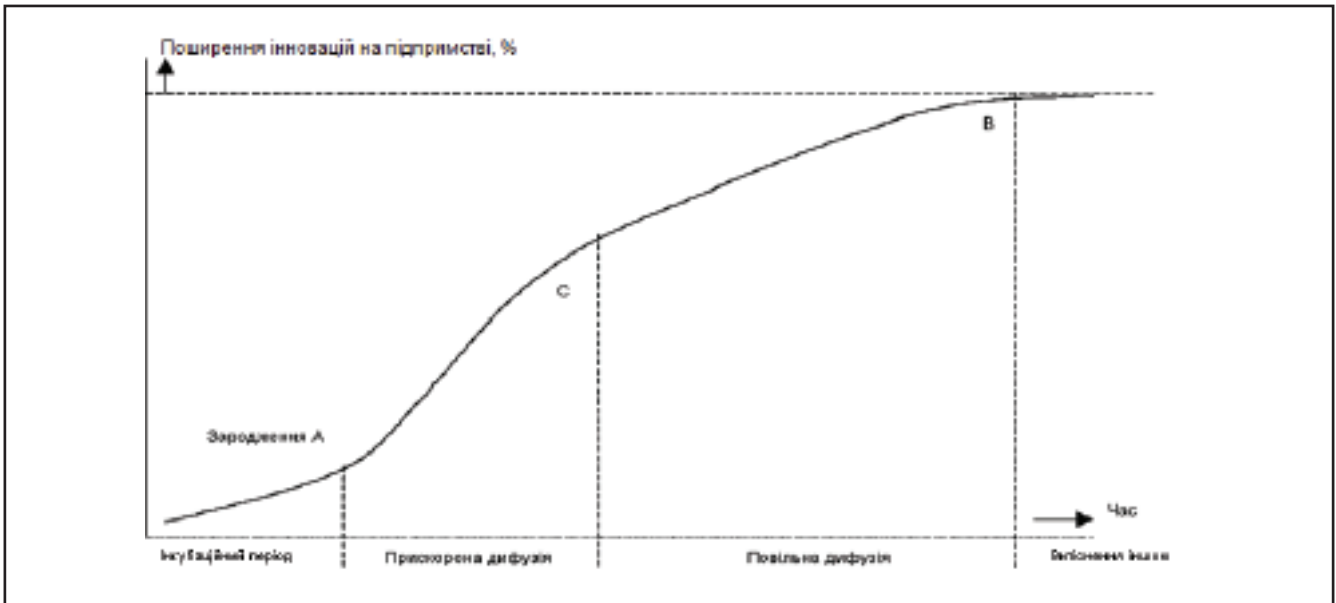

Рисунок 2. Класична крива поширення інновацій в галузі

Логістична крива має три точки перегину:

1) перехід від інкубаційного періоду до періоду прискореної дифузії;

2) перелом на стадії поширення новації, після чого інтенсивність дифузії дещо знижується;

3) точка насичення економіки конкретною інновацією.

Розглянемо динаміку освоєння ринку оперативної пам'яті ЕОМ в Україні за період 1998–2011 років. Дані представлені в табл. 2. та рис. 3. Як видно з рис. 3, крива має яскраво виражену логістичну S-подібну форму.

Аналітична форма приведеної кривої описується виразом:

$$N(t) = \frac{K}{1 + \exp(b_0 - b_1 t)}, \quad (1)$$

де K – максимальна межа поширення явища, b_0 і b_1 – параметри моделі.

Визначення параметрів моделі доцільно проводити з урахуванням принципу мінімізації суми квадратів похибок з використанням методу найменших квадратів. Для цього можна провести лінеаризацію функції (1):

$$\ln(K/N) = b_0 - b_1 t. \quad (2)$$

Результати підбору рівняння тренду засобами Microsoft Excel наведено в табл. 3.

Як математична модель тренда вибирається поліном 6-го порядку.

Вибрана модель тренду графічно представлена на рис. 4: Для визначення закономірностей зміни поколінь оперативної пам'яті ЕОМ виконаємо перегрупування емпіричних значень швидкості передачі даних в залежності від типу оперативної пам'яті (рис. 5).

На рис. 5 лінія А відповідає найстарішому виду оперативної пам'яті DDR, робоча напруга – 2,5 В; лінія Б відповідає DDR2, найбільш поширеному виду оперативної пам'яті, який використовується у сучасних ЕОМ, робоча напруга – 1,8 В; лінія В відповідає DDR3, новітньому типу пам'яті, робоча напруга – 1,5 В. Лінії А, Б, В мають S-подібну форму. Крім того, з рис. 5 видно, що ми будемо також мати S-подібну криву для опису змін поколінь оперативної пам'яті ЕОМ, якщо використати метод огинаючих регресій. Згідно з цим методом огинаюча крива проходить не через усереднені значення всього емпі-

Таблиця 2. Динаміка освоєння ринку оперативної пам'яті ЕОМ в Україні

Рік	Абсолютне значення N(t)
1998	266
1999	333
2000	400
2001	433
2002	466
2003	500
2004	550
2005	600
2006	667
2007	800
2008	1000
2009	1066
2010	1111
2011	1142

Рисунок 3. Динаміка освоєння ринку оперативної пам'яті ЕОМ в Україні

Таблиця 3. Підбір рівняння тренду

Вид рівняння	Знайдене рівняння	Коефіцієнт детермінації R^2
Лінійне	$y = 70,61x + 137,1$	$R^2 = 0,949$
Логарифмічне	$y = 341,0\ln(x) + 53,02$	$R^2 = 0,758$
Степеневе	$y = 214,9x^{0,573}$	$R^2 = 0,895$
Експоненціальне	$y = 262,4e^{0,111x}$	$R^2 = 0,980$
Поліноміальне 6-го порядку	$y = 0,005x^6 - 0,259x^5 + 4,641x^4 - 37,67x^3 + 139,6x^2 - 161,3x + 324,2$	$R^2 = 0,996$

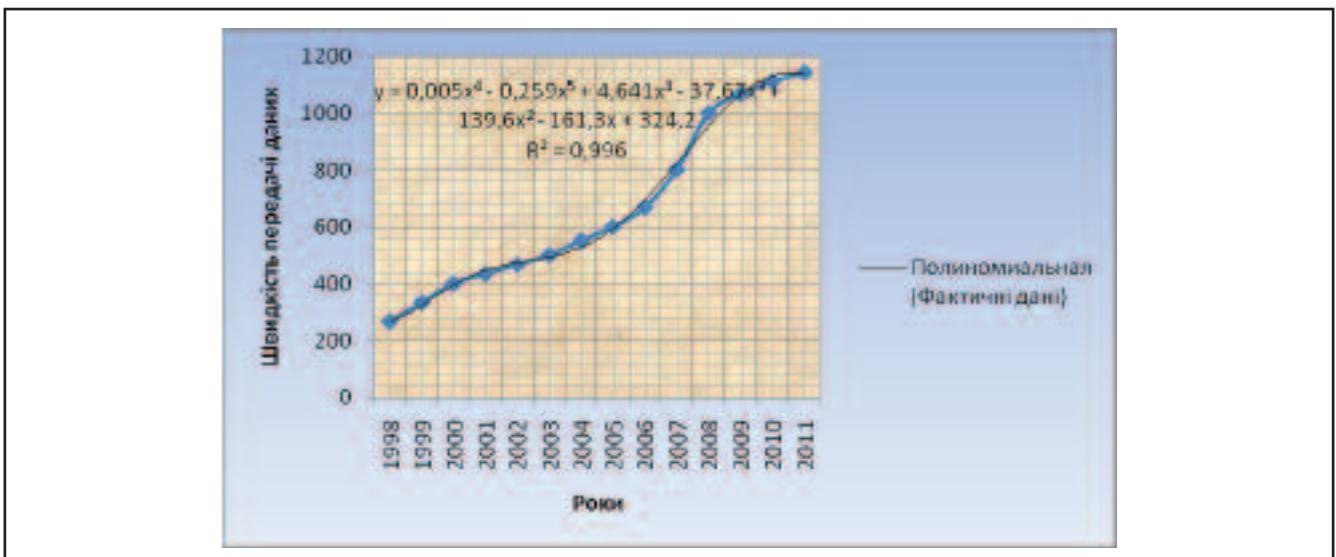

Рисунок 4. Поліноміальний тренд 6-го порядку

ричного поля точок, як в типових випадках регресійного аналізу, а лише через точки, відповідні першим зразкам відповідного виду пам'яті ЕОМ; у кожній своїй точці дотикається деякої кривої даного сімейства кривих, але при цьому не збігається ні з однією з них впродовж будь-якої своєї ділянки.

Таким чином, економічне моделювання інноваційних процесів повинно проводитися з урахуванням специфічних

форм зв'язків між змінними (S-подібні криві, логістичні, Гомперця).

Діяльність кожного підприємства спрямована на розвиток і зростання виробництва, що, у свою чергу, має забезпечити якомога вищий прибуток. Безпосередній вплив на цей важливий економічний показник мають інновації, а саме реалізована інноваційна продукція. Реалізована інноваційна

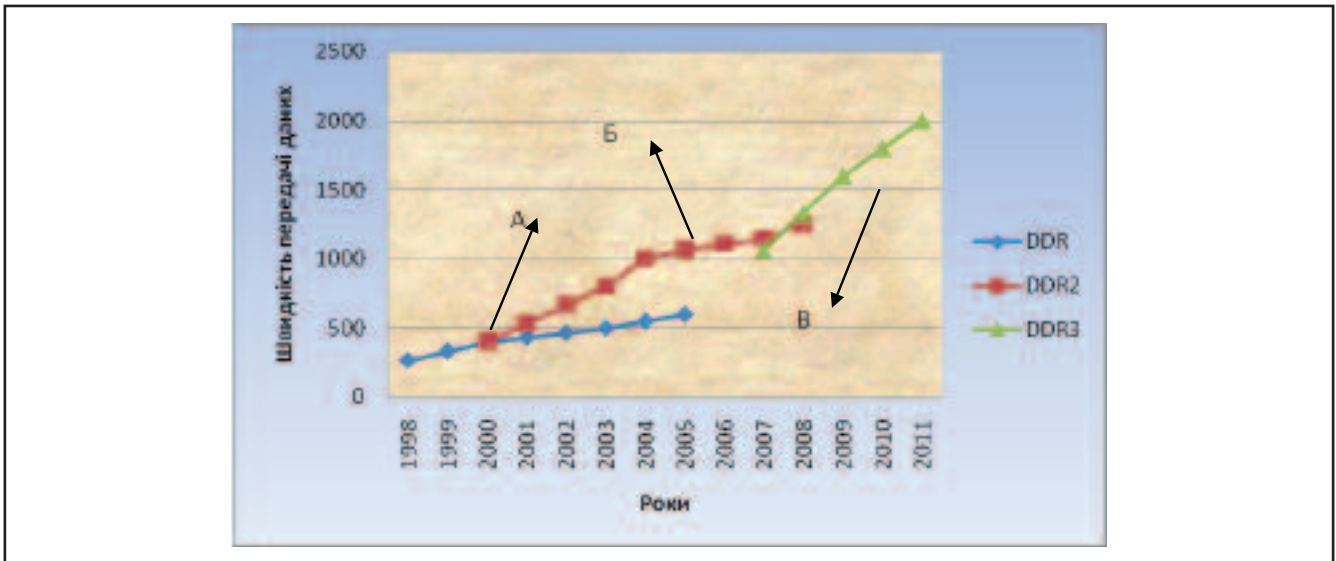

Рисунок 5. Перегрупування емпіричних значень швидкості передачі даних

продукція – це обсяг реалізованої інноваційної продукції за період з початку року, що була заново запроваджена, зазнала суттєвих технологічних змін або вдосконалювалася протягом останніх трьох років (інноваційна продукція нова як для ринку, так і лише для підприємства).

Вихідні дані наведені в табл. 4 [5, 6]. Для оцінки впливу незалежних факторів на обсяг реалізованої інноваційної продукції використовуємо парний та множинний кореляційно-регресійний аналіз.

Наприклад, оцінка вихідних даних та використання графічного методу для уточнення форми зв'язку між змінними y та x_2 дозволяють припустити наявність логарифмічної форми залежності між ендогенною та екзогенною змінною (рис. 6).

Рішення даної задачі за допомогою функції Regression дозволяє отримати таку залежність:

$$y = 3589,97 + 27,96 \ln x_2.$$

Перевірка значущості коефіцієнта детермінації R^2 і коефіцієнтів регресії b_0 і b_1 при факторній ознаці підтверджує адекватність отриманого рівняння.

Оцінка вихідних даних та використання графічного методу для уточнення форми зв'язку між y та x_5 (рис. 7) дозволяють припустити наявність поліноміальної залежності між результативною ознакою та обсягом інвестицій з державного бюджету, що може бути представлена параболою другого порядку:

$$y = 0,07x_5^2 - 0,012x_5 + 142,03.$$

Коефіцієнт детермінації пояснює зміну обсягу реалізованої інноваційної продукції на 63,23 %. Розрахований рівень значущості підтверджує значущість величини R^2 . Оцінка отриманих коефіцієнтів регресії за t -критерієм Стьюдента доводить їх значимість.

Проведене дослідження показало, що для всіх розглянутих факторів характерною є сильна або середня кореляцій-

Таблиця 4. Вихідні дані для кореляційно-регресійної оцінки впливу факторів на обсяг реалізованої інноваційної продукції

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
	Млн. грн.										
y	Обсяг реалізованої інноваційної продукції	12148,0	10365,7	12605,7	12882,1	18784,9	24995,7	30892,7	40188,1	45830,2	31432,3
X_1	Придбання обладнання, необхідного для запровадження інновацій	1074,5	1249,4	1865,6	1873,7	2717,5	3149,6	3489,2	7471,1	7664,8	4974,7
X_2	Підготовка виробництва для запровадження інновацій	163,9	183,8	325,2	527,3	808,5	991,7	954,7	1021,4	1083,6	972,4
X_3	Придбання нових технологій	72,8	125,0	149,7	95,9	143,5	243,4	159,5	328,4	421,8	115,9
X_4	Витрати на дослідження і розробки	266,2	171,4	270,1	312,9	445,3	612,3	992,9	986,5	1243,6	846,7
X_5	Кількість інвестицій з державного бюджету	7,7	55,8	45,5	93,0	63,4	28,1	114,4	144,8	336,9	127,0
X_6	Заг. сума витрат на фін-ня технологічних інновацій	1760,1	1979,4	3018,3	3059,8	4534,6	5751,6	6160,0	10850,9	11994,2	7949,9
X_7	Власні кошти на фін-ня технологічних інновацій	1399,3	1654,0	2141,8	2148,4	3501,5	5045,4	5211,4	7999,6	7264,0	5169,4

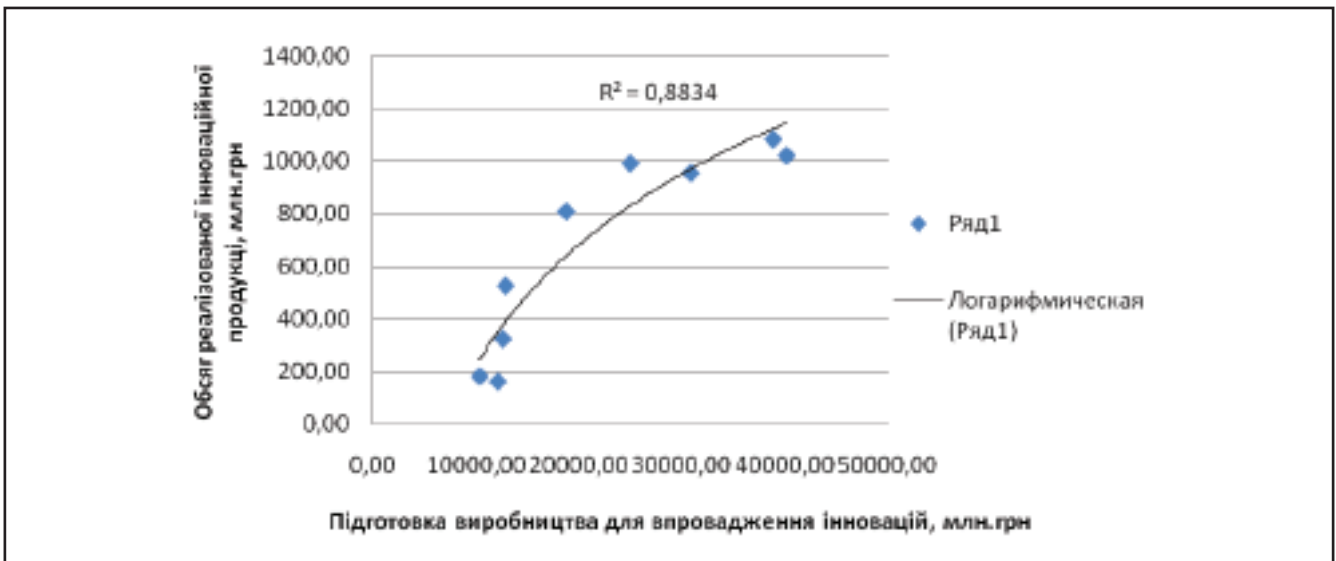

Рисунок 6. Залежність обсягу реалізованої інноваційної продукції від витрат на підготовку виробництва для впровадження інновацій

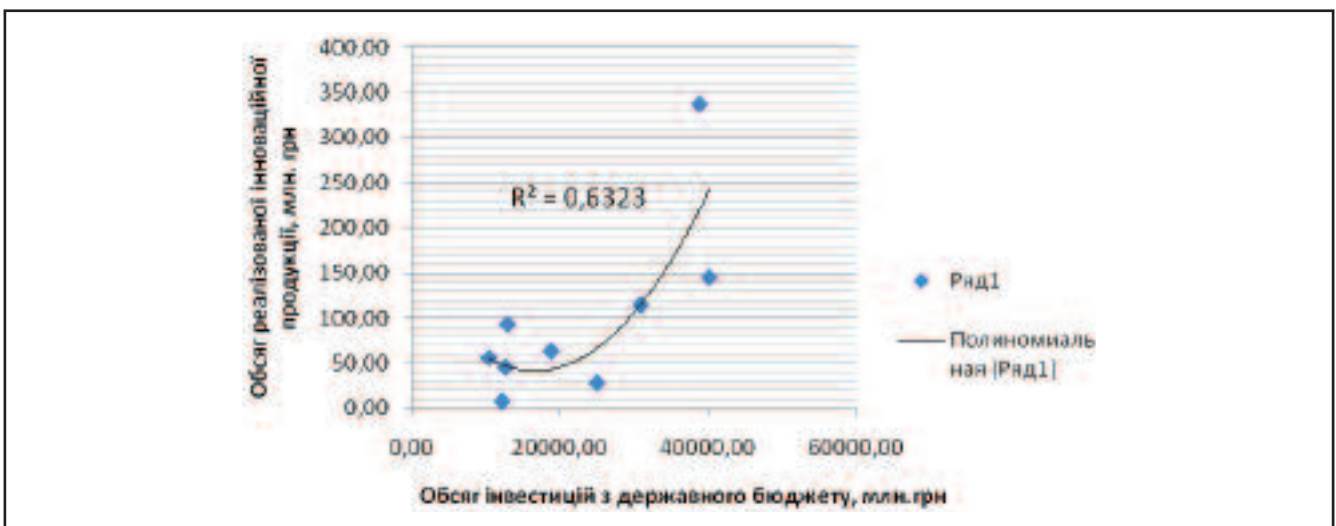

Рисунок 7. Залежність обсягу реалізованої інноваційної продукції від обсягу інвестицій з державного бюджету

на залежність з величиною y – обсягом реалізованої інноваційної продукції.

Багатомірна регресійна модель має вигляд:

$$Y = 7338,92 - 18,59X_1 - 36,49X_2 - 143,60X_3 - 28,91X_4 + 2,75X_5 + 19,39X_6 + 10,66X_7.$$

Результати кореляційного дослідження вказують на тісноту факторно-результативного зв'язку між даною результативною ознакою і незалежними випадковими величинами. Коефіцієнт детермінації дорівнює 0,99. Перевірка значущості підтверджує адекватність отриманого рівняння.

Зрозуміло, що лінійні зв'язки не вичерпують усіх можливих форм залежності між показниками. Можна дослідити нелінійну регресійну модель:

$$y = Ax_1^{a1} x_2^{a2}. \quad (3)$$

Щоб знайти рівняння степеневих моделей, потрібно зробити лінеаризацію вибірки за формулами:

$$v = \log(y), u_1 = \log(x_1) \quad (4)$$

Потім необхідно знайти рівняння лінійної регресії для змінних: v , u_i і повернутись до вихідних змінних: y , x_i .

Перевірка значущості коефіцієнтів регресії за критерієм Стьюдента при рівні значимості 0,05 вказує на значущість коефіцієнтів тільки при змінних u та x_4 і функція має вигляд:

$$y = 136,06x_4^{0,60}.$$

Висновки

Оцінювання інноваційної діяльності повинно проводитись з урахуванням:

- синергетичного ефекту впливу факторів;
- вагових коефіцієнтів впливу факторів на результуючу ознаку за допомогою методів дисперсійного аналізу, специфічних форм зв'язку між факторами і результуючою ознакою (наприклад, модель дифузії інновацій та життєвий цикл нової продукції описується S-подібною кривою);

– непараметричних факторів – дитту-факторів, які б враховували якісні впливи на функцію з боку зовнішнього середовища;

– вибір факторів, що включаються в модель, доцільно проводити на основі оцінювання суттєвості та значущості кореляційних зв'язків.

Література

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» (ст. 16) від 04.07.2002 р. №40-IV.

2. Буга Н., Тарасов І. Модель інноваційного розвитку проблемних регіонів / Н. Буга, І. Тарасов // Економіст. – 2007. – №7. – С. 48–50.

3. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: проблеми, концепції, методи. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. – 278 с.

4. Пруненко Д.О. Економетричні моделі залежностей показників розвитку регіонів України від факторів / Д.О. Пруненко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – №6. – С. 118–123.

5. www.ukrstat.gov.ua

6. www.in.gov.ua

В.І. МАКСИМОВИЧ,

к.е.н., доцент, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана

Інвестиційний механізм соціальної сфери

У статті розглянуто економічну природу та особливості соціальної сфери. На основі проведеного дослідження запропоновано власне бачення понять «інвестиції» та «соціальна сфера», а також структури складових соціальної сфери. Вивчено інвестиційний механізм елементів соціальної сфери та методи формування інвестиційних ресурсів.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційні ресурси, соціальна сфера, складові соціальної сфери, інвестиційний механізм.

В статье рассмотрены экономическая природа и особенности социальной сферы. На основе проведенного исследования предложено собственное видение понятий «инвестиции» и «социальная сфера», а также структуры составляющих социальной сферы. Изучен инвестиционный механизм элементов социальной сферы и методы формирования инвестиционных ресурсов.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционные ресурсы, социальная сфера, составляющие социальной сферы, инвестиционный механизм.

The paper considers the nature of economic and features of social sphaera. Based on the research proposed own vision of the concepts of «investment» and «social sphaera» and the components of social structure. We study the investment mechanism of social elements and methods of investment resources.

Постановка проблеми. Сучасний етап у розвитку національної економіки набрав соціального забарвлення. Уряд України обрав соціальний напрям економічної політики, оскільки економічний розвиток держави неможливий без забезпечення соціального благополуччя суспільства. Політика соціально спрямованої держави має зосереджуватися на поєднанні економічного розвитку із розв'язанням важливих соціальних проблем, обґрунтуванням шляхів створення та-

кого суспільства, в якому інтереси людини є пріоритетними. На сьогодні стає цілком очевидним той факт, що без належного стимулювання інвестиційних процесів стає неможливим повноцінний економічний розвиток держави.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. В науковій економічній літературі дослідженню категорії «інвестиції» присвячені праці В. Гринькової [1], А. Дуки [2], В. Коюди, Т. Лепейко, Т. Майорової [3], А. Пересади [4], В. Чернова [5], В. Шеремети [6]. Термін «соціальна сфера» увійшов у теорію та практику в 70-х роках минулого століття, його дослідженнями займалися Б. Данилишин [7], М. Долішній [8], В. Куценко [9], Т. Писаренко [10], В. Проскураков [11], М. Руткевич [12], У. Садова [13], А. Самоукін [11], В. Третяк [14] та інші.

Важливого значення на даному етапі розвитку держави набувають інвестиції в соціальну сферу, адже вони забезпечують соціальні та економічні потреби сучасного суспільства. Економічне зростання та підвищення добробуту населення є взаємопов'язаними процесами, тому першочергове завдання полягає у формуванні і поширенні механізму соціального інвестування та практичного залучення місцевої влади, бізнес-структур та недержавних організацій до вирішення проблем соціальної сфери.

Мета статті. Дослідити інвестиційний механізм соціальної сфери через забезпечення її складових інвестиційними ресурсами.

Вклад основного матеріалу. Для формування ефективного інвестиційного механізму соціальної сфери необхідно дослідити теоретико-методологічні основи, а саме сутність дефініцій «інвестиції» та «соціальна сфера», вивчити їх економічну природу.

Поняття «інвестиції» вивчало велике коло науковців, і кожен з них збагачував його в розрізі своїх досліджень. Так, варто відзначити, що, на думку В.М. Гринькової, під інвестиціями слід